

2025-02-26

MP,S,V

Nr 18

Yttrande angående motion av Allan Stutzinsky (L) om hydroponisk odling

Motionären tar upp ett angeläget ämne, att Sverige och Göteborg behöver öka sin självförsörjningsgrad och öka produktionen av mat. Detta är viktigt både för att förbättra beredskapen inför framtida kriser och kan också ha positiva miljöeffekter. Ett sätt att öka matproduktionen i Göteborg kan vara genom ökad hydroponisk odling, andra sätt är att bevara och utveckla stadens jordbruksmark och genom andra typer av stadsnära matproduktion både i större och mindre skala. I skrivande stund så är den uppdaterade översiktsplanen på remiss, där bland annat en uppdatering görs i syfte att bevara och utveckla jordbruksmarken i staden. I kommunfullmäktiges budget 2024 så fick BRG i uppdrag att tillsammans med exploateringsnämndens skapa fler jobb inom gröna näringar och öka självförsörjningsgraden av livsmedel. Vi ser positivt på att BRG inom ramen för budgetuppdraget också undersöker möjligheten för hydroponisk odling. Vi anser dock att det som motionären föreslår är en för snäv avgränsning och anser att budgetens bredare skrivning omhändertar även motionärens intention.

Yttrande
2025-02-25

SLK-2024-00703

Yttrande angående Motion av Allan Stutzinsky (L) om hydroponisk odling

Motionen om att ge Business Region Göteborg (BRG) i uppdrag att genomföra en förstudie kring möjligheterna för företag att investera i storskalig hydroponisk odling bygger på idén att denna odlingsmetod kan bidra till ökad självförsörjningsgrad och mer hållbar livsmedelsproduktion i Göteborg. Även om hydroponisk odling har vissa fördelar, såsom minskad vattenanvändning och möjligheten att odla på begränsade ytor, finns det flera betydande utmaningar som måste beaktas.

En av de främsta invändningarna gäller energianvändningen. Hydroponisk odling kräver konstgjord belysning, klimatkontroll och pumpdrivna näringslösningar, vilket innebär en hög elförbrukning. Göteborg står redan inför utmaningar med elförsörjning och kapacitetsbrist, vilket gör det tveksamt om det är ansvarsfullt att främja en metod som ytterligare skulle belasta energisystemet.

Därtill finns det ekonomiska aspekter att beakta. Hydroponisk odling innebär höga initiala investeringskostnader och även i drift har dessa system visat sig vara betydligt dyrare än traditionell odling. Erfarenheter från den fria marknaden visar att hydroponiska system ofta kämpar med att konkurrera prismässigt med traditionella jordbruk, särskilt när elpriserna är höga. Att kommunen aktivt ska styra näringslivet mot en metod som ekonomiskt sett är osäker och kräver höga subventioner framstår därför som tveksamt.

Vidare är det principiellt olämpligt att kommunen detaljstyr vilka odlingsmetoder som ska utvecklas. BRG har redan i sitt befintliga uppdrag att utforska olika odlingsmodeller, inklusive hydroponisk odling, inom ramen för stadens näringslivsstrategiska program. Att ge ett särskilt uppdrag kring just hydroponisk odling skulle innebära en onödig prioritering av en enskild metod på bekostnad av andra potentiellt mer hållbara och lönsamma alternativ.

Yrkande

L, M, D, KD

Datum 2025-02-21

Nr 18

Yrkande angående – Motion av Allan Stutzinsky (L) om hydroponisk odling.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Anse motionen besvarad.

Yrkandet

Motionären föreslår att Business Region Göteborg (BRG) får i uppdrag att genomföra en förstudie om möjligheterna för företag att investera i storskalig hydroponisk odling.

BRG har i sitt remissvar anfört att de inom ramen för sitt befintliga uppdrag att stärka de gröna näringarna och öka självförsörjningsgraden av livsmedel redan kommer att utforska olika odlingsmodeller, inklusive hydroponisk odling. Mot denna bakgrund bedömer BRG att en särskild förstudie inte är nödvändig.

Vi ser värdet av att kontinuerligt främja och utveckla nya och innovativa odlingsmetoder som kan stärka Göteborgs näringsliv och hållbara livsmedelsförsörjning. Då frågan redan beaktas inom BRG:s befintliga uppdrag föreslår vi att motionen anses besvarad.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-18

Ärendenummer SLK-2024-00703

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Allan Stutzinsky (L) om hydroponisk odling

Motionen

Allan Stutzinsky (L) föreslår att kommunfullmäktige ger Business Region Göteborg AB (BRG) i uppdrag att, i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en förstudie för att utreda möjligheterna för företag att investera i storskalig hydroponisk odling.

Motionären konstaterar att antalet människor på jorden växer och med befolkningstillväxten har också den odlade ytan på jorden ökat dramatiskt. Idag uppgår jordens odlade yta till mer än 12 miljoner kvadratkilometer. När odlingsmark tas från värdefulla skogsarealer och våtmarker följer en negativ påverkan på miljön och klimatet.

Motionären menar att ett sätt att möta denna utveckling och dessa hot är att utveckla metoder till så kallad hydroponisk odling. Med det avses odling utan jord. Växter kan planteras rakt ner i näringsberikat vatten. Motionären pekar på att i USA pågår försök med storskalig hydroponisk odling, innebärande att man bygger mycket höga hus av glas, där växterna placeras på glashyllor. Näringsämnen och vatten tillförs genom ett sinnrikt system av slangar, ett slags blodomlopp för växter. Värme och ljus kan tillföras genom anpassad belysning och/eller med hjälp av solpaneler. Bekämpningsmedel används inte. Odlingssättet kan göras miljövänligt utan användande av gödsel, bekämpningsmedel eller gifter. Odlingen kan producera stora mängder mat på kort tid genom ständiga skördar på mindre ytor. I Sverige finns än så länge endast mindre modesta försök med sådan odling.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Business Region Göteborg AB.

Remissinstansens beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandet i sin helhet finns som bilaga till detta ärende.

Remissinstans	Beslut
Business Region Göteborg AB	Avstyrker

Remissinstansernas överväganden

BRG har i budget för Göteborgs Stad 2025, beslutad av kommunfullmäktige den 7 november 2024, givits uppdrag inom Jordbruk/Livsmedelsområdet. Uppdraget omfattar att i samverkan med exploateringsnämnden skapa fler jobb inom gröna näringar och öka självförsörjningsgraden av livsmedel inom ramen för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program.

Inom ramen för uppdraget kommer BRG att utforska olika odlingsmodeller för att öka självförsörjningsgraden i staden. Om resultatet visar på att tekniken för hydroponisk odling har en utvecklingspotential i staden kommer BRG beakta den som en möjlighet inom de gröna näringarna, men inte som särskilt uppdrag. BRG avstyrker därför förslaget som ett specifikt uppdrag och omfattar hydroponisk odling som en av odlingsmodellerna som kommer att utforskas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Odlingsmetoden förutsätter en initial kapitalinvestering vilket kan vara en tröskel för nya odlare. Hydroponisk odling har miljömässiga fördelar, särskilt när det gäller vattenbesparing och minskad kemikalieanvändning, men kräver också noggrant hänsynstagande till energiåtgång och resursanvändning för att vara fullt hållbar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Hydroponisk odling kan etableras i städer som ett komplement till traditionell odling och möjliggöra att färska livsmedel kommer närmare konsumenten vilket minskar behovet av transporter.

Bedömning ur social dimension

I folkhälsoarbetet har det konstaterats att odling i olika former/skalor visat sig ha en stor betydelse när det gäller att förebygga ohälsa. I liten skala kan enskilda genom småskalig odling bidra till livsmedelsproduktion vilket kan bli en del av civil beredskap i händelse av kris.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Business Region Göteborg AB:s handlingar

Handling 2024 nr 136

Motion av Allan Stutzinsky (L) om hydroponisk odling

Antalet människor på jorden växer. År 1900 fanns det ca 1,5 miljarder människor på jorden. Idag finns det mer än 8 miljarder människor. Även om det kanske finns anledning att anta att befolkningstillväxten kan komma att plana ut vid runt 10 miljarder människor, är det ändå många som behöver mat, värme och kläder.

Med befolkningstillväxten har också den odlade ytan på jorden ökat dramatiskt. Idag uppgår jordens odlade yta till mer än 12 miljoner kvadratkilometer. Med mer odlingsmark följer att för miljön och klimatet värdefulla skogsarealer och våtmarker minskar.

Ett sätt att möta denna utveckling och dessa hot är att utveckla metoder till sk hydroponisk odling. Med det avses odling utan jord. Växter kan planteras rakt ner i näringsberikat vatten. I USA pågår försök med storskalig hydroponisk odling, innebärande att man bygger mycket höga hus av glas, där växterna placeras på glashyllor. Näringsämnen och vatten tillförs genom ett sinnrikt system av slangar, ett slags blodomlopp för växter. Värme och ljus kan tillföras genom anpassad belysning och/eller med hjälp av solpaneler. Bekämpningsmedel används inte. I Sverige finns än så länge endast mindre modesta försök med sådan odling.

Fördelarna med hydroponisk odling är stora. Den kräver mycket mindre ytor. Den kan göras miljövänligt utan användande av gödsel, bekämpningsmedel eller gifter. Den kan producera stora mängder mat på kort tid genom ständiga skördar.

Efter vad som framkommit i media har man beträffande vissa grödor ännu problem med att få godtagbara näringsvärden vid hydroponisk odling, men utvecklingen går framåt med stora steg.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Business Region Göteborg AB (BRG) får i uppdrag att, i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en förstudie för att utreda möjligheterna för företag att investera i storskalig hydroponisk odling.

Allan Stutzinsky (L)

Utdrag ur protokoll fört vid ordinarie styrelsesammanträde vid Business Region Göteborg 2024-12-16.

§ 130 Remiss Hydroponisk odling – SLK2024-00703

Karin Ingelhag presenterade underlaget till remissvar kring hydroponisk odling. Styrelsen för Business Region Göteborg AB beslutade att, avslå motionen att i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en förstudie för att investera i storskalig hydroponisk odling.

Beslut om omedelbar justering.

Rätt utdraget intygar:

.....
Jessica Nilsson
VD-assistent
Business Region Göteborg AB

Beslutsunderlag

Styrelsen 2024-12-16

Ärende: 130

Handläggare: Karin Ingelhag

Telefon: 0702-215806

E-post: karin.ingelhag@businessregion.se

Svar på remiss – Motion av Allan Stutzinsky (L) om hydroponisk odling

Förslag till beslut

Business Region Göteborg föreslår att styrelsen avslår motionen att i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en förstudie för att utreda möjligheten för företag att investera i storskalig hydroponisk odling.

Beslut med omedelbar justering.

Sammanfattning

Business Region Göteborg har att yttra sig om en motion av Allan Stutzinsky (L) att i samverkan med relevanta aktörer genomföra en förstudie för att utreda möjligheten för företag att investera i storskalig hydroponisk odling.

BRG har i budget för Göteborgs Stad 2025, kommunfullmäktige den 7 november 2024, (S, MP, V budget) givits uppdrag inom Jordbruk/Livsmedelsområdet. Uppdraget omfattar att i samverkan med exploateringsnämnden skapa fler jobb inom gröna näringar och öka självförsörjningsgraden av livsmedel inom ramen för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program.

Inom ramen för uppdraget kommer BRG att utforska olika odlingsmodeller för att öka självförsörjningsgraden i staden. Visar resultatet på att tekniken för hydroponisk odling har en utvecklingspotential i staden kommer BRG beakta den som en möjlighet inom de gröna näringarna, men inte som särskilt uppdrag, dvs vi avstyrker motionen som ett specifikt uppdrag och omfattar hydroponisk odling som en av odlingsmodellerna som kommer att utforskas under 2025.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Hydroponisk odling kan erbjuda en innovativ lösning och möjliggör produktivitet på små ytor, samtidigt som man minimerar resursförbrukningen.

Odlingsmetoden förutsätter en initial kapitalinvestering vilket kan vara en tröskel för nya odlare. Hydroponisk odling har miljömässiga fördelar, särskilt när det gäller vattenbesparing och minskad kemikalieanvändning, men kräver också noggrant hänsynstagande till energiåtgång och resursanvändning för att vara fullt hållbar. Hydroponisk möjliggör färska livsmedel nära konsumenten vilket även minskar transportbehov och kan etableras i städer som ett komplement till traditionell odling.

Ärendet

Motion av Allan Stutzinsky (L) att i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en förstudie för att utreda möjligheten för företag att investera i storskalig hydroponisk odling.

Remissinstans är Business Region Göteborg.

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se. senast 2024-11-08. Ange diarienummer 2024-00703.

Bilagor

1. Motion av Allan Stutzinsky (L) att i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en förstudie för att utreda möjligheten för företag att investera i storskalig hydroponisk odling. Kommunfullmäktige H 2024 nr 136.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB